

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕБ-САЙТІВ БІБЛІОТЕК

С.С. Ростовцев

Харківська державна академія культури

Запорукою постійного вдосконалення бібліотечного веб-сайту і підвищення рівня задоволеності онлайн-користувачів інформаційними продуктами та послугами є моніторинг основних показників діяльності бібліотеки в інтернет-середовищі.

Об'єктом моніторингу мають виступати показники функціонування як власного сайту, так і сайтів конкурентів – інших бібліотек або комерційних установ, що пропонують аналогічний асортимент інформаційних продуктів та послуг. Метою такого аналізу є порівняння основних показників з результатами діяльності конкурентів, виявлення недоліків і помилок, планування подальших заходів з їх усунення, перейняття найкращого досвіду і, як результат, визначення наступних кроків з розвитку та удосконалення функціонування сайту бібліотеки.

Збір даних, що характеризують ефективність роботи власного сайту забезпечується завдяки таким засобам веб-аналітики як Google Analytics, Яндекс.Метрика та лічильники. Встановлення даних інструментів передбачає наявність доступу до вихідного програмного коду сайту з метою розміщення коду-відстеження інструментів аналітики. В результаті є можливість встановлення власних налаштувань за різними звітними показниками функціонування сайту. До ключових метрик, які необхідно відстежувати працівникам бібліотеки, слід віднести наступні:

- 1) Візити (сесії), завдяки яким відзначається той факт, що користувач зайшов на сайт і провів там певний проміжок часу;
- 2) Відвідувачі – кількість користувачів, які відвідали сайт;
- 3) Час на сторінці – час, який користувач проводить на окремій сторінці сайту;
- 4) Глибина переглядів – середня кількість сторінок, переглянутих користувачами;
- 5) Показник відмов – відсоток сесій на сайті з переглядом лише однієї сторінки;
- 6) Показник виходів – кількість відвідувачів, що залишають сайт з певної сторінки;
- 7) Коефіцієнт конверсій – співвідношення кількості корисних дій до кількості відвідувачів. Для сайтів бібліотек такими корисними діями можуть бути: завантаження будь-яких документів, перегляд відео, написання коментарів, взаємодія з віртуальною довідкою тощо;
- 8) Джерела трафіку – маршрут відвідувань користувачами сайту бібліотеки за певними ключовими запитамі;
- 9) Мобільний трафік – кількість користувачів, що відвідують сайт бібліотеки з мобільних пристроїв. Для одержання більш коректних результатів рекомендується використовувати декілька сервісів аналітики одночасно.

Застосування сторонніх інструментів моніторингу дозволяє отримати низку інших показників про ефективність функціонування веб-сайту бібліотеки без спеціального доступу до нього, що дає можливість досліджувати не лише власний ресурс, а й сайти установ-конкурентів, порівнюючи дані про них між собою. До найвизначальніших показників, які необхідно відстежувати в процесі моніторингу, належать наступні:

1) Індексція сторінок – кількість проіндексованих сторінок в пошукових системах Яндекс та Google. Важливо встановити, чи можливо знайти сайт бібліотеки через популярні пошукові інструменти; чи немає дубльованих сторінок;

2) Показники цитування – тематичний індекс цитування (ТІЦ) від Яндексу та PageRank (PR) від Google. За умов розвитку веб-ресурсу показники індексів мають збільшуватись;

3) Аналіз рейтингу сторінок в пошукових системах — дозволяє визначити, по-перше, позиції, які займає власний сайт бібліотеки, по-друге, конкурентів, які знаходяться на перших місцях у пошуковій видачі і можуть слугувати орієнтирами в подальшому просуванні бібліотечного сайту;

4) Аналіз внутрішніх та зовнішніх посилань має бути спрямований на частоту та якість посилань на сайті бібліотеки, змістовність анкорних текстів, динаміку та джерела зовнішніх посилань;

5) Аналіз тегу Title та метатегів Description і Keywords дозволяє дослідити їх наявність та відповідність пошуковим запитам;

6) Аналіз структурування тексту має на меті встановлення якості розбивки сторінок на розділи, використання заголовків h1, h2 та ін.;

7) Технічний моніторинг спрямований на визначення ступеню використання та якості налаштування файлів robots.txt та htaccess;

8) Валідність html-коду. За наявності великої кількості помилок можливе зниження швидкості завантаження, спотворення відображення сторінок у браузері тощо. Для отримання вищезазначених даних та низки інших достатньо використовувати сторонні, переважно безкоштовні онлайн-ресурси з комплексного дослідження сайтів, такі як: SimilarWeb, ahrefs, Prodvigator, Google Developers tools та ін.

Останній етап передбачає візуальне та змістоє дослідження сайту бібліотеки, яке здійснюється у ручному режимі і не потребує додаткових інструментів моніторингу. Аналіз дизайну сайту необхідний для визначення впливу зовнішнього вигляду бібліотечного інтернет-ресурсу на його користувачів. Дизайн сайту має бути не лише візуально привабливим, а й виконувати свою базову — комунікаційну функцію, бути зрозумілим та комфортним для користувачів, вміщувати візуальну контекстну інформацію і не заважати зручності користування. Невдалий дизайн сайту може негативно позначитися на кількості його відвідувачів.

Серед вимог до розбудови оптимальної структури сайту такі: наскрізне меню, яке знаходиться в одному місці; продуманий розподіл контенту по відповідним тематичним розділам; внутрішня перелінковка. Аналіз структури сайту має продемонструвати, що вона зручна для користувачів і добре оптимізована для просування ресурсу в пошукових системах.

Таким чином, моніторинг комплексу показників функціонування веб-сайту бібліотеки є запорукою своєчасного виявлення і усунення можливих недоліків, відстеження динаміки розвитку інтернет-ресурсу, своєчасного прийняття управлінських рішень на основі фактичних даних.